

KAREL OBERTHOR

Karel Oberthor, malíř a grafik, se narodil 15. 7. 1921 v Praze a zemřel 30. 6. 1996 tamtéž.

V letech 1938–1940 se vyučil kamenotiskařem v Průmyslové tiskárně v Praze. V letech 1940–1942 studoval na Ukrajinské akademii v Praze u prof. Jana Kulce. V letech 1945–1950 studoval na Akademii výtvarných umění v Praze u prof. Vladimíra Silovského a Vladimíra Pukla. Od roku 1952 byl členem SČUG Hollar. Měl blízký vztah k Prachaticku a Vodňansku, kde v letech 1970–1996 pobýval v Šipouni. Postupem let se v jeho díle projevoval odklon od realistického k symbolickému pojetí. Oblíbeným tématem byli koně.

Uvádíme vzpomínku v jeho sedmdesátém narozeninám: Setkali jsme se na prvním hollarovském večeru v prosinci 1954, kde vládla pěkná předvánoční nálada. Pozval mne do ateliéru v Nuslích, kde jsem poprvé zrakově i čichově vnímal to jedinečné prostředí pracovny výtvarníka. Tam vzklíčilo i semínko sběratelství jeho grafiky, neboť odtud pochází moje první PF. Této novoročenky, linorytu sv. Tří králů, si považují nejen pro její nízký náklad. Připomínám si živě první Oberthorovu výstavu v Hollaru 1958, kde se objevily i jeho monotypy. Pozvánku na ni vyzdobil grafik litografií, na níž se humorně zobrazil. A na závěr výstavy se pořádal hudební a recitační večer, na němž jako vstupenky sloužily drobné lavírované litografie se šumavskými motivy, z nichž sice pět ve své sbírce mám, ale patrně stejný počet mi jich ještě schází. V té době K. Oberthor nakreslil soubor humoristických exlibris a další na téma Ezopových bajek, obojí v barevné litografii. Andersenovy pohádky mu poskytly motivy pro soubor tehdy začínajícího vydavatele K. Rödela z Dánska. Vedle toho vznikalo množství exlibris, PF i příležitostných tisků pro sběratele i přátele. Roku 1966 vznikla zvláštní oberthorovská rasa stylizovaných koní, které autor označuje jako „papíráčky“. Ti se pro Oberthorovu tvorbu stali neodmyslitelní. Jejich počátky by snad mohl upřesnit K. Žižkovský, který grafikovu tvorbu z té doby zná velmi důvěrně, já se opírám jen o exlibris F. Nového, které však na kameni jistě nebylo samotné. Z r. 1969 pochází drobná grafika a novoročenky, na nichž se projevuje autorův nesouhlas s přítomností „spřátelených armád“: Don Quijote bojuje s pěti rudými netopýry, jinde ve scéně útěku do Egypta se nad sv. rodinou vznáší zafačovaná holubice. Don Quijote často symbolizuje potřebu protestu v PF uplynulého dvacetiletí, kdy se také objevují typická oberthorovská strašidýlka, nesoucí i vlastní pojmenování. Tehdy autor začal plochy grafik rozdělovat do trojúhelníkovitých sítí, které vyplňuje samostatnými kompozicemi. Oberthorovu tvorbu značně formuje pobyt na chalupě v Šipouni u Strunkovic nad Blanici, kde se výtvarník nerušen návštěvami a telefony soustředí na malování. Tam vzniká základ jeho tvorby, třebaže přitom také houbaří a prochází se po okolí. Přitom ovšem stále nosí skicák, takže zvlněnou pošumavskou krajinu pak nalézáme na jeho grafice s náměty koní, které studuje v ohradách u svých přátel chovatelů. V drobné grafice se objevuje rovněž hlídač a správce šipounské chalupy trpaslík Kleofáš, příbuzný Leoška Podřipského, který stál v mělnické zahradě básníka Kamila Bednáře. Pozorovat K. Oberthora při kresbě na litografický kámen bývá zajímavé, ale není radno jej při tom rušit, protože bývá pak nevrlý a rozladění z něho spadne zpravidla po dokončení tisku, po úklidu kontrapresu, při posezení nad čerstvým listem. Ale i pak mívá výhrady, především k barevnosti tisku. O malířovo zázemí pečuje všude jeho paní Maruška, která mu pomáhá i při tisku a rámování, udržuje přehled o obrazech i grafice.

František Pultr

